

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalom-ban és Ausztriában
 Egy évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
 Egyes szám ára 8 fil., vidéken 10 fillér.

Szerkeszti **BUDAY ALADÁR.**
 a **PÁZMÁNEUM** nyomda és irodalmi vállalat kiadása
 Budapesten, VIII., Mária-utca 11.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
 Európa egyéb államaiba és Amerikába
 egész évre 7 kor.
 Hirdetések alku szerinti árban.

Augusztus 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold- vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
9 Vasárnap	Román vt.	Lukács	27 Pantaleon	Máté	4 33	7 4	14 32		7 22	5 33	
10 Hétfő	Lőrincz vt.	XVIII. 9—47.	28 Nikánor	XIV. 50. szak.	34	3	30		7 50	6 34	
11 Kedd	Zsuzsanna sz.	A büszke	29 Kallinik	Jézus a ten- ger tükrén jár.	35	1	27		8 15	7 35	
12 Szerda	Klára sz.	farizeus és az	30 Szila		36	6 59	25		8 42	8 37	
13 Csütörtök	Ipoly	alázatos vá- mos.	31 Eudocim		38	58	22		9 9	9 40	
14 Péntek	Ozséb áld.		1. Aug. Sz. † körm		39	56	19		9 39	10 45	H. t. 8-án
15 Szombat	Nagy Boldogassz		2 István r. átv.		40	54	16		10 15	D. u.	d. e. 9 6. 54 p.

ÉLJEN AZ UJ PÁPA!

X. PIUS.

(Del Sarto József, biboros, velencei pátriárka.)

RIESE
1835.

RÓMA
1903.

Öröme van a világnak.

Örömet hirdessenek e betűk mindenüvé, a hol katolikus szív dobog a világon.
Van pápánk! Éljen X. Pius pápa! Tartsd meg Isten Szentatyánkat, Krisztusnak új helytartóját!

Del Sarto József bíboros velencei pátriárkát augusztus 4-én Isten rendelése és a bíbornok-testület engedelmessége Szent Péter székébe ültette. Ő lett az apostolfejedelemnek X. Pius néven a 264-ik utóda. Tartsd meg Isten Szentatyánkat, Krisztusnak új helytartóját!

Az egyszerű földműves-gyereket fényes pályafutás után a legfényesebb korona díszíti. Népek és nemzetek vallják ezentúl uroknak őt, királyok és császárok fognak ezentúl előtte térdet-fejet hajtani. És ezt az örömet megérte az édes anyja!

Magyar nép! Amulat fog el e perczen, ugyebár? A világ legnagyobb urának anyját láthatod épp oly szimpla paraszti ruhában, mint a te anyádat! Ládd, mit művel a kereszténység, ez az igazi demokrácia, a krisztusi egyenlőség!

Egő tűz: ez az új pápa jellemző mellékneve. Ósrégi hagyomány előre mondta őt annak. Valóban tűzben ég az egész szive annyira szereti a népet, kivált a becsületes földművelő népet. Sorsod jobbrafordulását várhatod attól a pápától, ki a tiedéhez hasonló bölcsőben ringott, ki a tiedéhez hasonló vályogos gunyhóból indult el az élet nagy útjára. Hogy minő lesz X. Pius pápa, arra következtethetsz, ha elmondom, hogy mint mántuiai püspök szakadatlanul a nép mentését, vagyoni erősödését épp úgy művelte, mint a hogy a lelkeket gondozta. Szövetkezeteket alapított, köröket szervezett, azokban vagyont, ezekben tudást szerezni segítette a népet. Ha ezt tudod róla, mindent tudsz. Paraszti sorból került ki, a prászság javát és jólétét mindig szíven hordozta. Nagy öröm, hogy van már pápánk; de nagyobb öröm, hogy Sarto József lett a pápánk! Tartsd meg Isten Szentatyánkat, Krisztusnak új helytartóját! Éljen X. Pius pápa!

ÜDVÖZLET.

— X. Pius pápa ő szentsége trónralépése alkalmából. —

Új hajnal virradott, új nap kelt fölöttünk . . .
Ismeretlen király jelent meg előttünk . . .
Hatalmas király lett im a föld gyermeke:
Az ő sorsa a trón, atyjáé az eke . . .
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

Várakozva néz a világ Róma felé,
Vágyva tekint a szem az új pápa elé
És a meglepetés moraja zendül meg
Láttára hirtelen az új jövevénynek . . .
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

Az Ur az, ki nem néz kincsre, rangra, czimre,
Csupán az elmére és a nemes szívre;
És a kinek atyja a rögöt művelte
Azt ő magas, dicső, szent célra rendelte . . .
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

Szántsod föl, vesd be hittel a termő földeket,
A jóban termékeny keresztény lelkeket;
Legyen örökfényű, nagyhatalmú trónod,
Arass oly sok kalászt, mint Leo a boldog.
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

Kemény, nehéz munka a rögöt művelned,
De sokkal nehezebb művelni lelkeket;
És ezt elvégezni senki más nem tudja,
Mint az Isten kedves, dicső választottja.
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

Földműves vagy . . . ámde hadvezér is lettél
Egy harczoló sereg élére küldtéttél;
Sereg, mely győzelmes, szent zászlót lobogtat,
Harcz, mely lelket hevít és szívet dobogtat . . .
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

Atyánk! Róma fölkezt, fölszentelt királya!
Egész világ ledől trónod számolyára,
Egész világ áldást kér galamb-fejedre
Erőt ereidbe és erélyt szívedbe . . .
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

És hogy a magyar föld áldott szép rónáin
Földműves meghallja nevedet Atyánk, im
Föltekint az égre, fohászt rebeg ajka,
Rövid ez a fohász, de a szívnek hangja:
Óh légy üdvözölve Krisztus helytartója,
Koronádnak fényét a jó Isten ójja!

Károlyi Gyula.

Az új pápa megválasztása.

Augusztus 4-ike meghozta a várva-várt örömhírt. A bírók a délelőtti szavazáson megválasztották Sarto József velencei patriarchát, ki a X. Pius nevet választotta. Az egyszerű földmives gyermeket felemelték a legmagasabb méltóságra, melyre halandó eljuthat. 12 óra 10 perczkor az új pápa teljes díszben megjelent a szent Péter templom *belső* erkélyén s áldást osztott a népnek. Rómában a lelkesedés és öröm leírhatatlan volt. Mindenki örült a választásnak s a legnagyobb bizalommal néz az új pápa uralkodása elé.

Sarto sohasem volt diplomáciai küldetésben. Majdnem egész életét Velence környékén töltötte. Lelkipásztori működésben munkálkodott, Olaszországban azonban jól ismerték. Ismerték jeles képességeit, maga XIII. Leo nagyra becsülte, szerette gondolkozását, az olasz nép előtt pedig nagy népszerűségnek örvendett. Sőt a királyi udvar is jó viszonyban s ismeretségben állott vele. Mindez azt bizonyítja, hogy a bírók választása szerencsés volt s hisszük, hogy az egyház gondviselészerű főt nyert X. Piusban is.

A választás.

Róma, augusztus 4.

Délelőtt 10 óráig a Péter-tér üres volt. Csak az oszlopsor alatt voltak csapatok elhelyezve. Lassanként megtelt a tér közönséggel, mely gyalog vagy kocsin jött el, hogy jelen legyen, amidőn ismét füst száll fel a Sixtus kápolna tetejéről, amire 11 és fél 12 óra között számítottak. Röviddel 11 óra után terjedt el az a hír, hogy már meg kellett, hogy válasszák az új pápát, azonban ezen hírt kételkedve fogadták. Hirtelen azonban a háznagy erkélyén megláttak néhány pápai csapatbeli tisztet nagy egyenruhában és a vatikáni fényképészeket, akik az erkélyen két kinematográfot állítottak fel. A vatikáni városrész rendőrfőnöksége a város különböző részein felállított csapatok parancsnokainak telefonált, hogy a Péter-térre jöjjenek. 11 óra 40 perczkor megérkeztek a csapatok a Péter-térre és 8 kettős sorban állottak fel, minden sor között elegendő helyet hagyva arra, hogy a közönség átvonulása rendben történhessen. E közben a néptömeg egy része ellepte a székesegyház előtt lévő tér jobb szárnyát, hogy láthassa a füst felszállását, ami azonban elmaradt. Egy másik rész a lépcsőkön foglalt helyet, hogy tanuja legyen a választás eredménye kihirdetésének és csakugyan nemsokára kifordult a székesegyház külső nagy erkélyének középső nagy ablaka és nyolcz frakkos szolga nagy fehér bársony és piros arany szélű szőnyeget terített a korlátra, a szőnyeg középső mezéjén *X. Pius cimere volt*. Nyomban kilépett Macchi bíboros és kihirdette a választást. Ezután rögtön nyomtatott lapokat osztottak ki a közönség között, melyben felszólítják a lakosságot, hogy este világítsanak ki. A lapok azonnal külön kiadást adtak az új pápa életrajzával és képével.

A hódolás.

Miután megállapították, hogy a szavazás rendben folyt le, elrendelte a szent kollégium dékánja az összes előírt tovább való szertartásokat. A három bíborosdékán legidősebbje azon kérdést intézte a megválasztotthoz: *Acceptas, me electionum in summum Pontificem?* (Elfogadod-e, hogy pápának megválasztottunk?) A pápa azt válaszolta, hogy nem

méltó ily magas állásra, de bizik Istenben, aki reá fordította a szent kollégium szavazatait. A bíboros dékán ezután azt kérdezte: *Quo-modo vis vocari?* (Milyen nevet választasz?) Az újonnan megválasztott ezt válaszolta: *Pius X.* Ezen pillanatban az összes trónszékek felett levő baldachinumokat leeresztették. Csak a megválasztottnak ülése felett maradt meg a baldachinum. Az összes jelenlevők letérdepeltek az új pápa előtt, ki először osztotta pápai áldását. Ezután X. Pius két bíboros, a konkláve titkára és konklavistáival a Sixtus kápolna kis sekrestyéjébe vonult, hogy ott felöltse a pápai ruházatot. Visszatérve a kápolnába, az újonnan megválasztott pápa elhelyezkedett az oltár előtt álló sédia gestatórián és fogadta a szent kollégium első adorációját, mint az engedelmesség jelét. Minden bíboros külön letérdelt a pápa előtt, megcsókolta lábát és kezét, majd felemelkedett, megcsókolta mindkét felől arczát, mire a pápa az illetőt megölelte és megcsókolta, miközben hangosan zokogott. Majd a pápa az összes jelenlevő konklavistákat a lábcsókolásra boesátotta és a konklavében jelenlevők viharos üdvözlése között visszavonult lakosztályába, hogy ott rövid ideig pihenjen.

A kihirdetés s az áldás.

11 óra 40 percz körül a Péter-téren nagy katonacsapat jelent meg a katonai sorfal megerősítésére. Egyidejűleg a székesegyház külső erkélyén munkások jelentek meg, akik a korlátra nagy szőnyeget teritettek. Majd nagy keresztet helyeztek ki. A csapatok tisztelegtek és Macchi bíboros a pápai szertartási hivatalnokok kíséretében megjelent és hangos szóval kihirdette, hogy Sarto bíborost pápává választották. A bíboros hagyományos szavai a következők voltak: *Annuntio vobis gaudium magnum habemus papam eminentissimum et reverendissimum dominum cardinalem Josephum Sarto qui sibi nomen imposuit: Pius X.* („Nagy örömet hirdetek nektek: van pápánk főtisztelendő Sarto József bíboros ur személyében, a ki a X. Pius nevet vette föl!”) A Péter-téren összegyűlt tömeg zajos éltetése kísérte a kihirdetést. Macchi bíboros erre visszavonult. 12 óra 10 perczkor megjelent X. Pius pápa a székesegyház *belső* erkélyén a pápai diszruhában és áldást osztott a népnek, mely ő Szentségét lelkesen éltette. Az összes templomokban harangoztak.

A megválasztás híre Velenczében.

Sarto patriarcha megválasztásának híre az egész városban, mely a bíborost nagyon kedvelte, nagy örömet keltett. Az újságok azonnal külön kiadásokat rendeztek az új pápa képével és élete leírásával, az üzletek pedig kiállították a pápa képeit. A város összes templomaiban megkondultak a harangok. A községtanács azonnal hódolóírást küldött az ő kedves bíborosának, most már X. Pius pápának. — Hogy Sarto bíboros mennyire nem várta a megválasztását, kitűnik abból, hogy mikor a választásra Rómába utazott, oda és vissza váltott jegyet. Elutazás előtt egy barátjának ezeket mondta: „Meglátja, nagyon gyorsan választunk pápát. Szegény ember! Micsoda teher fog a vállaira nehezned. Nem szeretnék az az ember lenni, aki ezt a terhet hordja!”

Hogyan esett a szavazás?

A Giornale d'Italie híre szerint, mely szavahihető forrásból eredőnek mondatik, az első szombati szavazáskor huszonnegy szavazat esett Rampol-

lára, 17 Gottira, 5 Sartora, 4—5 Vanutelli Serafinora, 3—3 Capeceatróra és di Pietrara, 2 Oregliára és 1—1 Agliardira, Segnára, Portanovára és Sepulira. Szombaton este Rampolla állítólag 29 szavazatot kapott. Gotti szavazatai pedig fogytak. Sarto ekkor 10 szavazatot nyert. Tegnap délelőtt Sartora 27-en, Rampollára 24-en, tegnap este Sartora 35-en szavaztak; a többi szavazat Rampolla és több más bíboros között oszlott meg. Hir szerint az utolsó szavazáskor Sarto 50, Rampolla 10 és Gotti 2 szavazatot nyert. Egy szavazást sem követett pótló szavazás.

Az új pápa életrajza.

Sarto József egyszerű földmives szülők gyermeke. 1835 június 2-án született a trevisói egyházmegyében, Riese faluban. Az új pápa tehát osztrák alattvalónak született, mert 1866-ig Ausztriához tartozott a velencei királyság. Szülővárosában kezdte iskoláit, majd a castelfrancói kollégiumba küldték szülei. 1850-ben, tehát tizenöt éves korában már a trevisói papnevelőintézetbe lépett kispapnak, tanulmányai befejezésére később püspöke a páduai intézetbe küldötte, a melyben rendesen kiváló tudósok tanítanak. Mind a két intézetben kitünt Sarto egy tehetségével, mint szerénységével. 1857-ben szentelték föl s ettől az időtől kezdve mint a castelfrancói székesegyház káplánja, majd mint plébános működött Tomboliban, majd Salzaniban. Negyven évhez járt már közel, mikor püspöke irodaigazgatójának és a trevisói papnevelő intézet lelkiatyjának nevezte ki. Később kanonok lett, majd püspökhelyettes s ekkor fordult rá a Vatikán figyelmé.

Negyvenkilenc éves volt az új pápa, mikor 1884-ben mantuai püspöknek nevezték ki. XIII. Leó csakhamar felismerte Sarto nagy képességeit s kilencz évre rá 1893. június 2-án kinevezte velencei patriarchának, ami Olaszországban a legelőkelőbb egyházi méltóságok közé tartozik. Az olasz kormány azonban nem akarta elismerni ezt a kinevezést s azt vitatta, hogy a régi velencei köztársaságnak püspöknevezési, azaz kijelölési joga mostan, miután Olaszországhoz tartozik az a régi köztársaság, őtet illeti meg.

Ez a konfliktus azonban elintéztetett s Sarto maradt velencei patriarcha. Erre a pápa még ugyanazon év június 12-én nevezte ki kardinálisnak S. Bernardo alla Terma címmel, tehát tíz napra azután, hogy velencei patriarcha lett. Ez a gyors emelkedés s kitüntetés mutatják, hogy a szegény parasztiunak rendkívüli tehetségekkel kell megáldva lennie.

Az új patriarcha ezentul kizárólag hivatalának élt s Rómában keveset fordult meg. Legfőbb gondját a velencei egyházmegyére fordította, többször beutazta, papságának szellemi és erkölcsi színvonalát mindenképpen emelte, a szegényügygel különös előszeretettel foglalkozott, úgy hogy még a velencei gondolatok között is ritka népszerűségnek örvendett. Legalaposabb érdeklődéssel viseltetett azonban a szociális mozgalmak iránt s legbuzgóbban támogatta az olasz keresztény szociális mozgalmakat. A nyilvános szerepléseket azonban nem szerette.

Az új pápa az olasz királyi családdal is jó viszonyban s személyes ismeretségben van. Ris-helmly bíboroson kívül ő az egyedüli a bíborosok közül, ki a királyt személyesen is ismeri. Akkor ismerkedett meg a királyi udvarral, mikor az egyideig Velenczében tartózkodott. Különösen az özvegy Margit királyné, ki többször megfordult Velenczében, nagy tisztelője az új pápának.

X. Pius vasegészségű ember, ez származására vall. Erőtéljes alak; termete magasabb a középnel. Sűrű ősz haja ezüst színben ragyog s rendkívül jó-ságos arcot árnyékol; világos, tiszta, fényes kék szemeiből nemcsak szívének jósága, hanem nagyon eleven lelke és szelleme is sugárzik ki, bámulatosan hirtelen emelkedése pedig rendkívüli tehetsége mellett tesz tanúságot. A nagy világban nem igen ismerték, bár Olaszországban nagy népszerűségnek s tiszteletnek örvendett. Leginkább azt tudták róla, hogy az elhunyt Parocchi bíbornok belső barátja volt.

Az új pápa családjáról a következőket írják: Több testvére szerény sorsban él. Egy Mestre közelében levő faluban két nővére lakik és az egyik, Antonia, De' Beinek felesége, varrónő, a másik, Lucia, Boschini Luigi sekrestyének felesége. Riese-ben él Teréza nővére, egy Parolin nevű trafikosnak felesége, akinek egy kis vegyes kereskedése van. Anyja és három hajadon nővére a legutóbbi időig Sarto közelében éltek. Angelo nevű testvéröccsének — aki nyolcz testvére közül a legidősebb — bormérése van Mantuában.

Az új pápa és velenceiek.

Aki csak megfordult Velenczében, mindenki csodálkozással beszél arról a nagy tiszteletről és szeretetről, melyben a velenceiek Sarto patriarchát részesítették. Egyaránt rajongott érte a város szegényebb lakossága, mint annak intelligenciája. Áldásos működését érezte is mindenki. Rendkívüli szervező tehetség volt s ami Velenczében a nép érdekében a szociális téren történt, annak mindig Sarto patriarcha volt a lelke. Ha valahol megjelent, a velenceiek egészen boldogok voltak s mindenütt a leglelkesebb ovációkban részesítették főpásztorukat. Leereszkedő nyájassága mindenkit elragadott. Szerénysége mindenkit lebilincsel. Jósága mindenkit meghódított. Az egyház elveihez való szigorú ragaszkodása pedig minden oldalról tiszteletet parancsolt.

Mikor a pápaválasztásra Rómába utazott, a velenceiek nagy ovációkban részesítették, kikisérték a vasúthoz, mintha csak érezték volna, hogy többé viszont nem látják. A nép hangosan kívánta, hogy ő legyen a pápa s beteljesült. A nép szava Isten szava lett.

Az új pápa jellemzése.

Magyarországon sokan vannak, a kik Velenczében megfordulva, tiszteletüket tették Sarto patriarchánál s így most személyesen ismerik az új pápát. Mindnyájan a legnagyobb rokonszenvvel beszélnek róla. A ki csak megfordult nála, mindenkit tisztelő-jévé tett. Rakovszky István képviselő szintén azok közé tartozik, kik többször voltak az új pápánál. Rakovszky is rendkívül szerény, egyszerű, barátságos embernek mondja. Szavai azonban nagy tudásról is tanuskodnak. Főképp kidomborodik azonban egész beszédéből a modern kor szükségleteinek ismerete.

Az új pápa társadalmi, politikai téren mindenütt a tömörülés híve. Szervezkedni kell, ezt az elvet vallja principiumul. Modern gondolkozású ember, aki tiszta és szigorú egyházi felfogását azonban mindig megmutatja s cselekvésében is mindig azt követi. Egész gondolkozása s működése a boldog emlékü Steiner székesfejérvári püspökre emlékeztet. Az volt ő a velenceieknek, ami nekünk Steiner Fülöp.

Egy magas állású egyházi férfiú, ki többször

megfordult Velenczében az új pápánál, így nyilatkozik:

Tudvalevő, hogy az új pápa kiválóan szent életű és nagy tudományú s az egyház jogainak rettenthetetlen őre és sürgetője. Kiváló figyelmét fordítja a társadalmi kérdés megoldására, ezen a téren a saját hatáskörében igen sokat alkotott. Végtelenül alázatos, igénytelen; mindenki vel barátságos; alázatossága és szeretetreméltó fellépése bájjal önti el egész valóját. Mindazokat a magyarokat, kik előtte a magyarok velencei zarándoklata alkalmából, akár a zarándoklat előkészítése közben, akár az istenitisztelet alkalmával, akár egyébkor megjelenhettek, nevezetesen az előtte testületileg tisztelgő zarándokokat is, valószínűleg elragadta megjelenésével és a tisztelgők nyájas s egyuttal lelkes fogadásával. Néhány héttel ezelőtt teljesült az a kérése, hogy Szent Gellért ünnepe a velencei egyházmegye területén magasabb rangra emeltessék.

Az új pápa és a jövő.

A konkláve négy napi küzdelme végre megszülte a legjobb eredményt, a mit a világ katolikus hívői és a római katolikus egyház remélhetett.

A bibornoki testület, mint az eredmény mutatja, a döntés pillanatában mellőz minden más érdeket s kizárólag az egyház s a katolikus világ érdekét tartva szem előtt, oly egyént emel a pápai székbe, a kinél feltalálni véli mindazokat a tulajdonságokat, a melyek a kereszténység valódi, hamisítatlan, magasatos eszméit és érzelmeit érvényre juttatni hivatják.

Békeszerető, szerény, igazságos és önzetlen, szilárd lelkű és erkölcsös ember való a pápai székbe, hogy bizalmat hódítson és tekintélyt teremtsen. Mindezt megtalálták Sarto Józsefben, a ki a felejthetetlen XIII. Leo pápa örökébe lép.

Egész papi pályáján arról tanuskodott, hogy példás erkölcsi tulajdonságai mellett kimagasló szellemi erővel és ítélőképességgel bír.

XIII. Leo nagyon sokra becsülte s nem egy ízben fejezte ki, hogy pápának való ember.

X. Pius különben szerencsés korszakban jut a pápai trónra, a mennyiben elődjének, XIII. Leo pápának sikerült a papság iránt az egész világ rokonszenvét meghódítani és tekintélyét oly magas polczra emelni, a melyen sohasem volt. Schasem volt, mert a mostanit nem erőszakkal, nem furfanggal érte el. E tekintélyt XIII. Leo nem hatalommal biztosította, hanem a minden tettében, minden szavában kifejezést talált felebaráti szeretettel, a melynek őszinteségében föltétlenül megbizni huszonöt évi lélekemelő magatartásával a világot megtanította.

Sartonak csak nyomdokain kell haladnia s a tiára mellé a világ rokonszenvét s föltétlen bizalmát is meg fogja nyerni.

Első sorban Olaszország s az olasz dinasztia örvendhet megválasztásának. Nem tartozott az engesztelhetetlen bibornokok közé soha. A római Kuria és az olasz királyság közt fennálló ellentétet, a mikor lehetett, enyhíteni igyekezett. Mikor a mostani olasz király Velenczében tartózkodott, Sarto, mint biboros velencei patriarcha, fölkereste őt és Umberto király meggyilkoltatásakor első volt, a ki fényes segédlettel gyászmisét mondott érte s özvegyét nagy fájdalomában vigasztalásával támogatta.

Azt nem lehet tőle várni, hogy a pápaság jogairól lemondjon, de azt igen, hogy a barátságos „modus vivendi” lesz jelszava az olasz királysággal

szemben s a katolikus olaszokat nem fogja merev passzivitásra kényszeríteni a kormány ellen.

Sőt remélhető, hogy enyhíteni fog az ugynevezett *vatikáni fogságon* is, a melynek IX. Pius és még XIII. Leo pápa is alávetette magát.

Olaszország s különösen az olasz királyi pár leghőbb vágya teljesülne, ha az egyházi átok alól szabadulna, ha a Vatikán és Quirinál között a merev elkülönözés helyett a barátság bizalmas viszonya jutna uralomra.

Ez a jogok elvi föntartása mellett sem tünik képtelenségnek.

Ma már csak az fokozhatná a pápaságnak, hogy ugy mondjuk, népszerűségét, ha az új pápa a nagy katolikus országokat s az uralkodókat személyesen meglátogatná s azokkal a népekkel is érintkezésbe lépne, a melyek a pápaságban s általában a katolikus egyházban ellenséget látnak.

E részben X. Piustól sokat vár a világ.

Az új pápa trónfoglalása.

Nyomban a választást követő napon szétküldték az új pápa aláírásával ellátott jelentéseket, melyben az összes államok kormányának tudtul adják X. Pius trónralépését. Augusztus 6-án az összes templomokban hálaadó Tedeumot tartottak.

Hir szerint az új pápa koronázása már most vasárnap, augusztus 9-én, fog megtörténni. Így szeretnék azt a biborosok, hogy ne kelljen mindnyájuknak még egyszer Rómába jönni. A pápa azonban decemberre akarja halasztani a koronázást, mert most Rómában iszonyu a hőség. A koronázás évfordulóit ugyanis mindig meg kell ünnepelni, és akkor minden évben a legforróbb napokban esnek ez az ünnep.

X. Pius megválasztása az összes államokban meglegedést kelt; az egész keresztény világ örül, hogy oly kiváló ember lett utóda XIII. Leonak.

Meddig lesz pápa X. Pius?

Még meg sem koronázták az új pápát, már is hallunk jóslásokat, hogy mennyi ideig fogja hordozni fején a hármaskoronát. Minden pápánál így volt ez; ez már vérében van a római népnek. Titokzatos hajlamu emberek arra figyelmeztetnek, hogy Sarto József életében nagy szerepet játszik a kilenczes szám. Kilencz évig volt plébános, kilencz évig püspöki helynök, kilencz évig mantuai püspök, kilencz évig biboros; ebből azt akarják jósolni, hogy szent Péter székén is kilencz évig fog ülni.

Magyarország nagy botránya.

— A megvesztegetések ügye. —

Lapunk mult számában, az ellenzéki képviselők megvesztegetéséről szólva, említettük, hogy a megindított vizsgálat majd csak világosságot fog vetni erre a piszkos ügyre, a melyhez hasonló példa nincs a magyar történelemben.

Hogy ki volt a vesztegetés föntézője, az mindjárt másnap, vagyis még július 30-án derült ki.

Július 29-én este ugyanis megjelent a miniszterelnöknél gróf Szápáry László fiúmei kormányzó és teljesen megtörve, bünbánóan jelentette ki, hogy a pénzt a megvesztegetésre ő adta.

Ezzel természetesen nem elégedett meg a közvélemény. Megindult hát a pletyka; hogy Szápárynak nincs vagyona s hogy az utóbbi időben mindig együtt

látták a miniszterelnökkel stb. Így természetesen egyre alaposabb lett az a gyanu, hogy a megvesztegetés értelmi szerzője Khuen-Héderváry.

Csak hadd tombolja ki magát a gyanu.

A „Magyar Néplap“ jó izlése nem engedheti meg, hogy még most véleményt mondjon ebben az igazán piszkos ügyben; — mi nem akarunk senkit ok nélkül meggyanusítani. A vizsgálat majd megállapítja a tényeket, a tények aztán maguk beszélnek.

A vizsgálatot a parlamenti vizsgálóbizottság vezeti.

Ez a bizottság a múlt pénteki utolsó országgyűlésen alakult meg s tagjai a következő képviselők: *Andrássy Gyula* gróf, *Beöthy Ákos*, *Heintz Hugó*, *Ivánka Oszkár*, *Josipovich Géza*, *Kubinyi Géza*, *Mandel Pál*, *Miklós Odön*, *Nagy Ferencz*, *Polónyi Géza*, *Rátkay László*, *Rohonyi Gyula*, *Szivák Imre*, *Tóth János*, *Zichy János*.

A parlamenti vizsgálóbizottság július 31-én ült össze s azóta minden nap szakadatlanul dolgozik, hogy az ügyre világosságot derítsen s hogy megállapítsa, vajjon a miniszterelnöktől indult-e ki a megvesztegetés terve.

A kiket ez a bizottság meghív, hogy tanuskodjanak, azok ugy kötelesek megjelenni és vallani, mintha a legfőbb törvényszék elé idéztettek volna. Ha a vizsgálóbizottság valakit bűnösnek talál, azt legott kiszolgáltatja a parlamenti esküdtszéknek, a melynek ítélete ellen nincs föllebezés.

A megidézett tanukhoz a bizottság minden tagjának joga van kérdést intéznie s joga van a bizottságnak a tanut megesketni, hogy vajjon igazat mondott-e. Az a bizottság azonban csak vizsgálja az ügyet, ítélnie nem szabad.

A vizsgálóbizottság elnökéül *Rohonyi Gyulát* választotta meg. Azután felhívást bocsátottak a közönséghez, hogy bárki is tud bárminemű megvesztegetési esetről, azt a bizottságnak jelentse be.

Természetes, hogy roppant sok tanut kell a bizottságnak nap-nap után kihallgatnia; így valószínűleg még a jövő hét folyamán sem lesznek készen, a mi annál nagyobb baj, mert addig nem lehet országgyűlést tartani.

Reánk nézve az eddigi eredmény nem lehet fontos, annál inkább sem, mert a mint mondtam, mi nem akarunk véleményt nyilvánítani; csak várjuk be szépen mit ítél a bizottság s azt majd a jövő számban teszszük közre.

Most csak a három fő tanu vallomásáról akarunk beszámolni; *Szapáry*, *Khuen-Héderváry* és *Pap Zoltán* vallomásáról.

Szapáry László gróf

volt fiumei kormányzó, a ki az eset kiderülése után rögtön beadta lemondását, még jul. 31-én kihallgatták.

A szerencsétlen ember nagyon szánalmas állapotban volt. Egészen megtört s hozzátartozói attól féltették, hogy megőrül . . .

Vallomását írásból olvasta föl.

Elmondta, hogy 39 éves, róm. kath. vallásu.

A megvesztegetésre a pénzt ő adta, a nélkül, hogy bárki is tudott volna róla. Tette pedig ezt egyrészt azért mert azt hitte, hogy ily módon hazájának tesz szolgálatot, kivezetvén az országot a törvényen kívüli állapotból; tette másrészt azért, mert a miniszterelnök személye iránt baráti ragaszkodással viseltetett. Becsületszavára mondta, hogy *Héderváry* semmit se tudott a dologról. Megbánta tettét és sajnálja, hogy hibás lépése által csorbát ejtett a magyar parlament méltóságán. Azt vallotta továbbá, hogy az ő pénztárából *Pap Zoltán*on kívül más képviselő nem kapott pénzt.

A kihallgatás után a megtört gróf, a kit mindenki megsajnál, rögtön elutazott, de ha a bizottság még egyszer megidézi, meg fog jelenni újra.

Megbizottja, *Dienes Márton*, a ki a pénzt *Pap Zoltán*nak átadta, megszökött; még eddig nem tudta a rendőrség kézrekeríteni.

Ugyanazon a napon hallgatta ki a bizottság azt a képviselőt, a kit meg akartak vesztegetni.

dr. Pap Zoltán

41 éves római katolikus ügyvédet. *Pap* újra azt mondta el, a mit már a képviselőházban is elmondott s a mit lapunk multkori számában megirtunk.

Hétfőn, augusztus 3-án került sorra a legérdekesebb tanu, a kit a főbűnösnek tartottak,

Khuen-Héderváry gróf

miniszterelnök, a kinek vallomása a következő volt:

T. országos bizottság! Szapáry László gróf tetének következménye, hogy az ő cselekedete összekötetésbe hozott az én személyemmel azért, mert egyrészt ő a kormányzatnak tagja volt, másrészt pedig bizonyos személyes viszonyban áll velem. Mindezekelőtt kinyilatkoztatom, hogy sem a kormányzatban való részesedése, sem pedig az ő személyes viszonya nem volt azon következással, hogy én bármi képp is befolyásoltam volna Szapáry grófot, vagy felhatalmaztam vagy jogositottam volna, hogy megcselekedje azt, a mit megcselekedett.

Mikor Szapáry László gróf erre a szerencsétlen lépésre határozta el magát, nekem csak úgy lett tudomásom arról, mikor már megtörtént volt és a parlamentben az ügy felhozott. Akkor, annak a napnak délutánján, este felé tudtam meg a dolgot következőképp: *Sélley* min. tanácsos keresett fel és *Szapáry* grófnak azt az üzenetét hozta, hogy vég-

 <p>Iső magyar hangszergyár villamos erőre berendezve</p> <h2>Stowasser J.</h2> <p>cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös és a m. kir. hon- véd hadserög egyedüli szállítója</p> <p>BUDAPEST, II. ker., Lánczid-utca 5. szám.</p>	<p>• Első kézből legjobban vásárol •</p> <p>Legnagyobb választék az összes hangszerekben.</p> <p>hegedük, gordonkák, bögök, fuvolák, trombiták, czimbal- mok. saját találmányu táro- gatók 30 forint-tól fölfelé.</p> <p>Harmonikák legjobb, elpusztit- hatatlan hangok- kal, különlegesség acél hangu ze- nekari harmonikákban; saját mintáink.</p>	<p>Teljes zenekar felszerelése</p> <p> előnyös feltételek mellett a legjutányosabb árban szállítatuk. </p> <p>Képes árjegyzék a) hangsze- rekről, b) harmonikákról, ugy- szintén harmoniumokról in- gyen és bérmentve; csak meg- nevezendő miféle hangszerről kivántatuk.</p>
---	---	--

telenül sajnálja tettét. bevallja, lemondását beadja, mindent megtesz, a mi tőle telhetik, csak hogy valami-képpen jóvá tegye a dolgot, mert igen jól tudja, hogy abból reám is kellemetlenség származik.

Szapáry attól a percztől, mikor miniszterelnökké kineveztettem, segíteni akart mindenképpen, dacára annak, hogy azelőtt alig volt közelebbi érintkezésem vele. Azt azonban nem tagadom, hogy ő mindig valami bizonyos vonzalmat tanúsított irányomban, ha találkozunk és ezt másnak nem tulajdonítottam, mint annak, hogy az apjával voltam annak idején igen jó lábon. Ő, mikor miniszterelnökké lettem, mindenképpen igyekezett helyzetemen segíteni, ügyemet előbbre vinni és így igen sokszor tanácsokkal is szolgált mindenféle irányban. Így első sorban a szociálista ügyet hozta elé; a szociálisták magatartását jelezte és arról szólt, hogy lehetne őket megnyugtani. Mondogatta, hogy mit szándékoznak azok, mit nem. Mellesleg megjegyzem, hogy előadása reám mindig bizonyos különzködő benyomást tett úgy, hogy sokszor nem is tudtam tisztán kivenni, hogy tulajdonképpen mi a célja és hogy mit akar; mit javasol, hogy tennem kellene. Foglalkozott sajtó-ügyekkel is, hogy miképpen kellene a kormánynak neki kedvező sajtót biztosítani. Mindenféle módot ajánlott e tekintetben is. Én mindezeket meghallgattam, mint olyan, a ki köteles meghallgatni azt, a ki tanácsokkal áll elő. Itt ott intéztem is hozzá kérdést, mert nem értettem előadását, de a vége mindig csak az volt, hogy semmi eredménye nem lett beszélgetésünknek, mert vagy egyáltalában nem voltak azok olyan természetűek, hogy azokra reflektálhattam volna, vagy olyanok voltak, a melyekre nem akartam reflektálni.

Én *Szapáry* László grófot utoljára láttam, talán 22-én vagy 23-án, az is lehet, hogy a mult hó 23-án vagy 24-én volt. De azután tudom, hogy legalább is 5—6 napig, t. i. a nagy gyűlés előtt, a mikor kikapott a dolog, *Szapáry* László grófot nem láttam. Akkor délután vagy este, a mikor *Sélley* tanácsos nekem jelentette vallomását, akkor vettem róla tudomást, hogy egyáltalán még Budapesten van. Ezt azért is mondom így el, mert gondolom, megint helyreigazíthatok egy körülményt, hogy én kedden, találkoztam volna *Szapáry* gróffal a kaszinóban egy fülkében. Nem találkoztam egyáltalában, sem kedden, sem azelőtt, vagy 4—6 napig nem találkoztam vele, nem láttam *Szapáry* grófot.

A bizottság azóta folytonosan dolgozik eme piszkos dolog megvilágítása érdekében s hogy mi lesz az eredmény, azt nemsokára meg fogja tudni az ország.

POLITIKAI VILAG.

Íródeák dala a mult hétről.

Én Istenem! hogy elfajult
Már a gyarló ember! . . .
Becsületes uton-módon
Cselekedni nem mer.

Alattomban, kigyómódra
Közeledik hozzád,
Hogy pénzéért becsületed
S hited néki add át . . .

De nem fajult, hön buzog még
Az igaz honfivér . . .
Ha szegény is, hazájával
Kincs és pénz föl nem ér.

Nem veszik meg hitvány pénzen
Magyarok hazáját!
A kisértők lépésüknek
Jól megadják árát.

Én Istenem, ne is engedd
Hogy egy gonosz banda
Pénzért vegye meg lelkünket
S megosztozzék rajta.

És engedd, hogy erős legyen
Minden honfi lélek,
De nem gyáva rabszolgája
Átokverte Bécsnek!

*

A miniszterelnök a királynál.

Királyunk most Ischl fürdőben üdül. Oda utazott tehát *Khuen-Héderváry* Károly gróf, hogy neki a politikai helyzetről jelentést tegyen. A kihallgatás pénteken délelőtt történt és több mint két óra hosszat tartott. *Héderváry* kifejezte, hogy minő nehézségekkel kellene neki megküzdenie, ha hivatalában továbbra is megmaradna. A király magához táviratozva *Goluchovszky* külügyi minisztert, ki vasárnapra fog oda érkezni és akkor dől el a magyar kormány sorsa.

Kilépés a szabadelvű pártból.

A vesztegetési botrányból kifolyólag *Fernbach* Péter apatini képviselő levelet irt *Podmaniczky* Frigyes báróhoz, a szabadelvű párt elnökéhez, melyben a pártból való kilépését jelenti be. Azt írja, hogy nincs bizalma *Héderváry*hoz, mert nem tud megszabadulni attól a gondolattól, hogy pártvezére tudtával és beleegyezésével történt a vesztegetés.

Fernbach példáját többen is szándékoznak követni, de egyelőre bevárják a parlamenti bizottság döntését.

A horvát miniszter lemondott.

Tomasics Miklós, a nemrég kinevezett horvát-szlavon miniszter, szombaton lemondott állásáról.

A lemondás a mostani zavaros időkben feltűnést keltett, ámbár nyilvánvaló, hogy nincs összefüggésben a *Szapáry*-féle botrányval. *Tomasics* azal okolja meg lépését, hogy az összeférhetlenségi bizottság minap szótöbbséggel kimondta, miszerint neki, miniszterre való kinevezése alkalmából új választásnak kellett volna magát alávetnie. Ezt ő nem tette meg, tehát most távozik a miniszteri székből.

Kossuth Ferencz üdvözlése.

Abból az alkalomból, hogy *Kossuth Ferencz* ismét az obstrukció élére állt s a függetlenségi párt elnöki székét elfoglalta, több vidékről kapott üdvözlő táviratot. Üdvözölte a margittai függetlenségi párt, a bihar-diószegi 48-as polgárság, a faddi kereskedők és iparosok egyesülete, Torontálmegye hazafias polgársága és az abauj-szántói polgárok.

Csanádmegye határozata.

Még mindig akad olyan megye, a mely igyekszik a kormány malmára hajtani a vizet. Legujabban *Csanádmegye* irt föl az országházhoz, hogy szüntesse meg az obstrukciót, mert az az országra gazdaságilag káros . . . Miért nem irt ez a derék magyar megye a kormányhoz, hisz első sorban a kormány szüntethetné meg az obstrukciót, megadván, illetőleg kieszközölvén a nemzet számára a nemzet valóságos, törvényes jogait.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Pénteken mindenki el volt készülve arra, hogy a mult heti politikai vihar haragos villámai tovább fognak szikrázni. Volt is egy kevés lárma az ülés elején, mikor az éjféli ülés jegyzőkönyvét hitelesítették, aztán a vesztegetés dolgában is alaposan megpiszkálták a miniszterelnököt, de végre is a Ház abban állapodott meg, hogy a míg a vesztegetés kiderítése folyik, nem üléseznek.

A jegyzőkönyv viszontagságos hitelesítése után Kossuth Ferencz bejelentette, hogy ezentul ő is a harcolók között fog állni. Fölszólította Héderváryt a miniszterelnöki szék elhagyására, mert a törvényhozás testülete az ő kormányzata alatt szenvedett csorbát.

Khuen-Héderváry Károly gróf erre a fölhívásra uálaszolt, mondván, hogy helyét ebben a pillanatban nem hagyhatja el Kossuth kivánságára, mert ezzel nemcsak önmaga ellen, de az ország ellen is vétene.

Apponyi elnök indítványára aztán elhatározták, hogy a képviselőház legkésőbb augusztus 10-éig elnapolja üléseit, azután megválasztották azt a parlamenti bizottságot, mely a vesztegetés ügyében széleskörű vizsgálatot fog tartani.

Röppentyük Bálint gazdánk fejéből.

— Lám csak, milyen jó dolguk van az obstrukciós képviselőknek. Ők azt szeretnék, ha minél többször megakarnák őket vesztegetni. Mert ime, most, hogy a bizottság tárgyalása miatt a Házban nem tartanak ülést, ők vidáman nyaralhatnak és — mégis obstruálnak.

— De Héderváry is örül. Legalább még egynehány napig nem kell félnie a bukástól.

— Eljátszottad már kis játékosdat kedves Héderváry, hamar játszottad el. Végsőt mosolyga orczád s a bukás leszedett szép bársonyszékedről irgalmatlanul.

— Hírlík, hogy megint Wekerle lesz a miniszterelnök; aztán Bánffy, aztán megint Széll . . . de édes Istenem, csak nem akarják tán Tiszát is fölkeltetni sirjából? . . .

Szent József könyvtársulata.

Szent Terézia, kit Jézusról szoktak nevezni, nagyon erényes hölgy volt, mégis egy időben megíngott. Könnyelmű könyvek kerültek a kezébe, melyeket ő mindig fokozódó érdeklődéssel olvasott és nagyon megszeretett. Hogy minő hatást gyakoroltak reá e könyvek, azt ő maga írja meg hátrahagyott irataiban. Elhanyagolta az imádságait, ritkábban járult a szentségekhez, hiú lett, mulató és könnyelmű. Kereste olyan személyek társaságát, kik szintén ilyenek voltak és kerülte azokat, kik az életről komolyabban is tudtak gondolkodni. Mikor végre észre tért, minő nehezére esett, mig ismét a régi rendbe vissza tudott szokni!

Ha már a könnyelmű és hiábavaló könyvek is ilyen romboló hatást tesznek az emberre, minő kell hogy legyen akkor a rossz és egészen hitvány könyvek hatása a tiszta ártatlan lélekre!? Tehát csak jó könyveket szerezztek be házatokba, azokból üdv faka és áldás árad.

Erre legjobb mód, ha beiratkozol te is a „Szent József Könyvtársulatába„ melybe már eddig sok száz honfitársad belépett. Irtam én már többször és eleget erről a szükséges társulatról a Magyar Néplapba. Lapozz vissza régibb számokban és megtalálod bennök, hogy mire való, mire jó és és milyen nagyon szükséges ez a könyvtársulat. Itt most csak azt adom röviden hírül, hogy a társulat már szabályszerűen megalakult és hogy annak ideiglenes vezetése továbbra is az én kezembe maradt letéve.

Tagja lehet a Társulatnak minden férfi vagy nő, a erre nálam jelentkezik, és a tagsági díjat a folyó évre megküldi. A tagsági díj annak, ki a könyveket füzve kívánja: 2 korona és 30 fillér, annak azonban, ki a könyveket kötve kívánja: 3 korona és 20 fillér. A könyveket mindenki postán bérmentve kapja meg, úgy hogy a tagsági díjon kívül semminemű más fizetni való nincsen.

— Hogy a jövő évre is tagja marad-e valaki a Társulatnak, azt majd meglátja: a belépés most csak erre az évre szól. A könyveket legkésőbb novemberben megkapják a tagok.

Nagyon hiszem, hogy olvasóim nem csak maguk fognak szép számmal a szent József zászlaja alá sorakozni, hanem másokat is figyelmeztetni fognak erre a hasznos vallásos és közművelődési intézményre, melynek nemes célja a szent hitet, a hazafias érzést és végül a tudományt szolgálni. Mind-egyik külön is megérdemli a legmelegebb pártolást.

Kérditek most már ugyebár, hogy hát mit is kapnak a tagok attól a Szent József könyvtársulattól?

Tagilletményt fognak kapni, mely a folyó évre állani fog négy munkából:

1. Egy vallásos olvasmány, mely 400 oldalnyi terjedelmű lesz, szép czimképpel.

2. Egy az 1904. évre szóló katolikus naptár, olyan terjedelemmel, mint a 30 krajczáros naptárak általában lenni szoktak.

3. Egy közhasznú gazdasági oktató könyv, 200 oldal, a szükséges ábrákkal bőven illusztrálva.

4. Egy kötet elbeszélés, mely szívet-lelket nemesíteni, a kedélyt deríteni van hivatva.

E négy könyvnek bolti ára éppen öt koronát tesz ki! a Szent József Könyvtársulat évi járuléka pedig csak 2 korona!

Buday Aladár.

Liliumcsokor.

Budapestén járt a Merre lebbent lépte,
Kis falusi lányka. Egész utca nézte.

Hó kezében hordott . . . Nem egy lány, ifiur
Szűz lilium csokrot. Odanéz, kipirul.

Ej, ugyan mondjátok,
Mért pirul orczátok?

Szepessy László.

Az a mellékletünk meg Az énekes seiről szö bünhöz, gíg meg melyet a diadalva

A n meglátja szár ugya 18-án Bécs Bélyére,

A k pesti közp berger Fe Előtte Vá kesfeherv teni. Az papi kar

A S nagy ina szági-ipar delmi min kiállításra Ennélfog e kedve segédeke tanulmán

Hal Maróthi 2 éves és Az ö. v. f

A I végzetes fiuk, min jeleztük, gyermek

Eg ki a vétke sági tábo az adato ezredes, telennek színüleg ezt a bün sze, ez o uramnak demli a a szegér

UJDONSÁGOK.

Az énekesnő. Ily czímmel mai számunk tárca-mellékletén rendkívül érdekesítő történetet kezdünk meg, mely körülbelül 7—8 hétig fog folyni. Az *énekesnő* egy magára hagyatott leány szenvedéseiről szól, ki a nagyvilágba kilökve, közel jut a bűnhöz, de Istenbe vetett erős hite folytán mindvégig meg tudja őrizni lelke tisztaságát. A szép mese, melyet a kedves olvasó figyelmébe ajánlunk, *az erény diadalával végződik.*

A német császár Magyarországon. Az idén ismét meglátja Magyarország II. Vilmos német császárt. A császár ugyanis az eddigi megállapodás szerint szeptember 18-án Bécsbe érkezik, a hol két napig marad s azután Bélyére, Frigyes főherczeg uradalmába utazik.

A központi szeminárium új kormányzója. A budapesti központi szeminárium új kormányzójául dr. *Steinberger* Ferencz nagyváradi kanonokot nevezte ki a király. Előtte *Városvy Gyula* volt a kormányzó, de hogy ő székesfehérvári püspök lett, ezt a hivatalt mással kellett betölteni. Az új kormányzó igen érdemes tagja a magyar főpapi karnak.

A Szent István napi kiállítás. Szent István napján nagy inaskiállítás lesz Budapesten, melyen a magyarországi-iparosinasok munkái lesznek bemutatva. A kereskedelmi miniszter most megengedte, hogy erre a tanulságos kiállításra mérsékeltlen utazhassanak a vidéki érdeklődők. Ennélfogva fölhívta az ország ipartestületeit, küldjék föl e kedvezmény révén a szegénysorsu iparos inasokat és segédekét a Szent Istvánnapi kiállítás megtekintésére és tanulmányozására.

Halálozás. A Magyar Néplap régi munkatársának, Maróthi Jánosnak hasonló nevű fiaeskája folyó hó 5-én 2 éves és 3 hónapos korában az Urban csendesen elhunyt. Az ő. v. f. n. Imádkozunk a bánatos szülők vigasztalásáért!

A bileki katasztrófa. Utóbb kiderült, hogy a bileki végzetes hadgyakorlat áldozatai nem komárommegyei fiúk, mint azt a hivatalos jelentés alapján mult számban jeleztük, hanem nyitrai szegény zsellérek gyermekei.

Egyébként a király a legszigorubb parancsot adta ki a vétkes mulasztás kiderítése végett. Appel báró lovasági tábornok jelenleg már Bilekben tartózkodik és gyűjti az adatokat a katonai bíróság számára. *Grünzweig* alvezredes, kit általában főbűnösnek tartanak, szolgálatképtelennek jelkezett. Azt beszélük, hogy a bíróság valószínűleg három esztendei súlyos börtönre fogja ítélni s ezt a büntetést a királyi kegyelem le fogja szállítani. Persze, ez csak szóbeszéd. A valóság az, hogy *Grünzweig* uramnak csakugyan szorul a kapczája. De meg is érdemli a szigoru büntetést, a miért oly kegyetlenül bánt a szegény bakákkal. Ám mi lesz a szegény nyitrai

apákkal és anyákkal, kik jövő reményüket veszítették a napszurástól elpusztult bakákban? Ezeket nem vigasztalja meg holmi *előre enyhített* ítélet.

Egy megtévedt tanító. Bilcsik András, volt nyitrai megyei tanító, a helyett, hogy a keresztény és hazafias eszmék tüzet iparkodott volna az ifjúságban élesztetni, kártevő tüzet gyújtott. Mult hónap 28-án *Mócsa* komárommegyei községet gyújtotta fel, a mikor is 326 lakóház és 523 melléképület égett le. A gyújtogatást úgy követte el, hogy verebeket fogott léppel, lábukra vékony spárgával *taplót* kötött, melyet meggyújtott s aztán a madarakat szélnek eresztette. Azt mondja, bosszúból tette azt, mert a faluban nem akartak neki szállást adni. Bilcsiket már letartóztatták.

Hivatásának áldozata. Dr. *Szakáll Gyula*, a budapesti állatorvosi főiskola tanára egy lépfenés lovat boncolt föl még julius elején, a mikor valahogy vérmérgezést kapott. A szerencsétlen orvos súlyosan megbetegedett s nem is bírtak felgyógyulásában mert az ilyen vérmérgezés rendszeren halálos. Most, augusztus 3-án aztán a szegény orvos meghalt, nagy részvétet keltve a közönség körében is. Az elhunyt már tíz éve volt tanára az állatorvosi főiskolának.

Aratók harca. A tolnamegyei mohari pusztán nagy vérengzés történt. Az uradalmi aratók ugyanis, a gabona-levágás után hazamentek, mert szerződésileg csakis a cseléplésnél kellett még résztvenniök. Hétfőn megakarták kezdeni a cseléplést, de az aratók nem jelentek meg. Ekkor Hübs Lajos gazdatiszt a szolgabiróság utján csendőrökkel kísértette ki munkásait a pusztára. Este érkeztek meg s miután a csendőrök előtt kijelentették, hogy dolgozni fognak, a csendőrök tovább mentek. Hajnalban az uradalom öreg gazdája, *Tóbiás József* felszólította az embereket, hogy lépjenek munkába. Erre a munkások közül *Vérber Antal* munkás kijelentette, hogy ők nem dolgoznak. Emiatt szóvita támadt a munkások és *Fábián* között, mire odasereglett az uradalom cselédsége is, kik közül *Petrák János* szintén közbeszólt, a miért őt az egyik munkás mellbe lökte. Ebből dulakodás támadt s a cselédség vasvillákat kapott fel, a munkások pedig késekkel támadtak egymás ellen. A verekezésnek a csendőrség vetett véget de akkor már a cselédség közül *Pauler Illés*, *Fábián József* és *Fábián Gábor*, a munkások közül pedig *Csur Imre*, *Varga András*, *Filó Jakab* és *Risz Miklós* oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy a helyszínre érkezett orvos véleménye szerint aligha maradnak életben. A csendőrség a vérengzés előidézőit letartóztatta.

A nyögérik szénája. A vanyolai plébános a nyögériknek is kapjuk. S Nyögéren, mint a Dunántuli Hirlap írja, évek óta az a divat, hogy ott a mise után az evangéliumot németül is felolvassák. Leitgeb, az új plébános, ezt a szokást nem követte, mert a nyögérik tudnak magyarul. Igen ám, de a nyögérik erre meg vonakodtak megadni a szekér szénát, a mi a papnak állítólag azért jár hogy nekik németül is felolvassa a szent ígéket. A plébános és hívei között támadt nézeteltérést azután a főszolgabiró intézte el, a mennyiben kötelezte a labanczokat szénát szállítani, s a bírót felelőssé tette, hogy a széna 8 nap alatt a vanyolai parókián legyen, akár olvassa a plébános az evangéliumot németül, akár nem.

A szegény nép jóakarója. *Wenckheim* Dénes grófnál a napokban Vésztő község egyházi és községi elől-

járósága Csák Aladár ev. ref. lelkész és Tardy Lajos községi jegyző vezetése alatt küldöttségileg tisztelegtek nála s arra kérték, hogy földbérlet nyújtása által a szegény nép sorsán, valamint az egyház szegénységén segítsen. *Wenckheim* gróf megígérte, hogy azon lesz, hogy a községben minden szegény ember kapjon birtokából mérsékelt áru haszonbéres földet s azt is megígérte, hogy az egyház részére kért husz hold megadását is teljesíteni fogja. A gróf kijelentése nagy örömet és általános meglepetést keltett az egész községben. Ily módon körülbelül 1000—1500 hold földbérlethez jutna a község, a mi nagyot segítene a vésztői szegény munkásnép sorsán.

A bika szarván. Lukics rudnai községi csordás mult héten a legelőn a község bikáját czirógatta. Az állat, a mely eddig a csordással szemben annyira szelíd volt, hogy akárhányszor kezéből elvette az eledelt, most egyszerre megvadult s pillanat alatt felöklelte a csordást. A szerencsétlen ember átszurt oldallal kétségbeesetten hanykódott a bika szarvain és segítségért kiabált. Kiáltásaira össze is gyűltek az emberek, de egyik sem mert a bikához közelíteni, a mely a kiabálástól még jobban megvadult s össze-vissza futkosott szarvain a keresztül szurt emberrel. A falubeliek fejüket vesztették s a nagybeeskereki királyi ügyészséghez telefonáltak, hogy mitevők legyenek. Az ügyészségtől azt a tanácsot kapták, hogy löjjék le a bikát. Most kezdődött azután az igazi rémes hajtóvadászat. Jobbról-balról lövöldöztek a bikára, de ezt rohantában nem igen tudták eltalálni. Néha kapott egy-egy golyót, de az állat azért csak tovább száguldott. Órák hosszat tartott a hajszja, míg végre délután négy óra tájban sikerült golyót röpiteni a bika szügyébe s az állat összerogyott. Most azután ki tudták szabadítani a csordást a bika szarvai közül, de a szerencsétlen ember, kinek a szarvak a bordái közé furódtak s *hét óra hosszat volt ebben a helyzetben*, akkor már halott volt.

Megint árad. Nemcsak a Duna, hanem a Tisza is árad most már minden mellékfolyójával egyetemben, nagy veszedelemmel fenyegetvén a vidéket. Különösen erősen áradnak a Felvidék folyói. A Duna napról-napra rohamosan árad és fog is áradni, mert Nyitra-, Pozsony-, Árva- és Liptóme gyében nagy esőzések voltak.

A kártya ördöge. Szomorú véget ért Neumayer József esendőrszázados, ki július 29-én forgópisztolylyal szíven lötte magát s szörnyet halt. Az öngyilkos kapitány zsebében 10 darab 1000 koronás, 100 darab 20 koronás bankjegyet találtak, valamint néhány darab 20 koronás aranyat. Ez maradványa volt a július 28-án a deési adóhivatalnál felvett 28.000 koronának, a melyet az augusztus elsején teljesítendő fizetések fedezésére vett fel de a

esendőrszakaszoknak el nem küldött. Tettének oka kártyaadósság. Szomorú dolog, ha az urakat is veszélybe sodorja a kártya ördöge. Mennyivel inkább kell óvakodnia tőle a magunkfajta szegény embernek!

Mibe került a mult heti kivégzés? Bali Mihály állami hóhér a mult héten felakasztott Kármán Mátyás kivégzéseért 195 korona díjat számított föl. Az ügyészség azonban sokalta ezt az összeget és csak 130 koronát fizetett ki a hóhérnak. Bali Mihály azonban nem az az ember, a ki jussát hagyná. Az igazságügyminiszterhez fordult számlája jóvá hagyásáért. Az érdekes számla tételei ezek: Működési díj fejében a saját számára 30, kétsegédje részére 20—20 korona, hulla levételéért a bitófáról 25 korona, vasuti költség Tolna-Mözs állomásról Budapestig a maga részére II. osztályon 16, két segédje részére a III. osztályon 8—8 korona, bitófa felállításáért s ezzel járó költségeikért 26 korona, három napdíj fejében a maga számára 18 korona, két segédje részére 12—12 korona. Bali Mihálynak az itt felsoroltakon kívül mellékjövedelme is volt. Egy szánni való babonás ember 30 koronát adott neki azért a hurokért, melylyel a gyilkost felkötötte.

Ifju héberek hősködése. A pápai kálvinista gimnázium végzett növendékei az idén is, úgy mint máskor, táncmulatsággal egybekötött bucsuzó ünnepélyt rendeztek. Gyűlést tartottak háromszor is, a mely gyűléseken egy bizottság gondoskodott a meghívók szétküldése stb. fontos dolgokról. A harmadik gyűlésen aztán egy kis zavar keletkezett. A pályavégzett ifjak *zsidó* kollégái ugyanis furcsa követeléssel állottak elő, mert úgy látszik szeretett fajrokonaiknak akarták a mulatság élvezeteit biztosítani. Azt óhajtották ugyanis a kis héberek, hogy néhány ócska vas, ócska ruha, ócska butor és egyéb ócska holmival kereskedő, valamint egy csomó batyut-hurczoló *zsidó* család is kapjon erre az előkelő mulatságra meghívót. Mert ha ezeknek a családoknak Rebekái és Zálíjai ott nem lesznek a bálon, akkor nem fognak eljönni a kis Kohnok, Pinkászok és Iczigek sem. S mivel hogy a fentirt hölgyek csakugyan nem kaptak meghívót, azért a fentirt Mózesfiak sem jelentek meg, hanem csináltak maguknak külön kóser-bált kóser virslivel és kóser limonádéval... A derék keresztény ifjak pedig így sokkal jobban mulattak, nagy dühére a pápai *zsidóságnak*, a mely után ez egyszer nem kellett a báltermet szellőztetni.

Álmatlanság kizárva, ha a Müller Albert ur (Budapest V., Vadász u. 42 H. O) feltalált kettős villamos delejes keresztjét R. B. 86.967 sz. fogja viselni, a mint ezt a következő levél is fényesen igazolja: Igen tisztelt Müller ur! Rövid idővel ezelőtt megrendeltem Önnél a kettős villamos delejes keresztet R. B. 86.967 sz. sógorom Weber Károly részére, kinél az oly hatást gyakorolt, hogy pár napi használat után a beteg sokkal könnyebben érezte magát, lélekzétvétele jobb

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt

akar felvenni, forduljon bizalommal a Kiszármások Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V., Góza-utca 2. sz. (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden, a kölcsön körüli teendőit ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4°/_o-os és 4¹/₂^o/_o-os záloglevél kölcsönöket ad s a 4¹/₂^o/_o-os kölcsönök egyik módját minden levonás nélkül készpénzben fizeti ki. **A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad fölvilágosítást.**

és álmatlansága teljesen elmult. Mivel magam is látván keresztjének áldásos hatását küldjék tehát úgy a magam, mint a feleségem részére egy-egy keresztet. Kelt Ruderfalva 1901 február 19 Teljes tisztelettel Schrei Máttyás.

Zarándoklat Nagy-Mária-Czellbe. *Kisasszony ünnepe.* Indulás Budapestről szept. 3-án este 6 órakor gőzhajóval a Petőfi-térről Bécsig, onnan Kernhofig és vissza vonattal történik az utazás. Szent Anna és szent József hegye menőben érintetnek. Mária-Czellben 2 napi, Bécsben 1 napi tartózkodás lesz, hol több templom, szent Anna keze és a császári sirbolthoz vezetettek a hívek. A Budapest-bécsi gőzhajó minden állomásán lehet csatlakozni. A menet-ár III. osztályban: Budapestről 6 frt 80 kr., Vácra 6 frt 50 kr., Nagy-Marosra 6 frt 30 kr., Esztergomból, Piszkeről, Radványból és Komáromból 6 frt., Gönyőből és Bősből 5 frt 50 kr., Körtvélyesből 5 frt., Pozsonyból 4 frt 50 kr. Másfél nap a gyaloglás; aki gyalogolni nem akar, 4 frtot fizet omnibuszon oda és vissza, ha nálunk előre megrendeli. A podgyász szállításáról gondoskodva van a gyaloglás alkalmára. Jelentkezni kérik főtiszt Szirmák Béla bugyi plébános vagy Gáhl Mihály urnál Esztergom-Párkányban, hová a pénz is beküldendő szeptember 1-éig. Program kiváratra ott kapható. A zarándoklat lelki szükségleteiről főtiszt Szirmák Béla, Guba Pál és Kovács György fog gondoskodni.

Zarándoklat Loretóba. *Olvadás-boldogasszonyra.* Október 1-ső vasárnapjára szűz Mária názarethi házához is vezetünk zarándoklatot Terzatto és Campocavallo érintésével, azért választottuk ez időt, mert ekkortájt a tenger legcsendesebb és a földmives osztály legjobban részt vehet. Kiváratra Rómába is vezetünk egyúttal a tavalyi olesó áron. Programmal és bővebb felvilágosítással szolgál Gáhl Mihály Párkányban.

Népek és nemzetek.

Hírek Szerbiából.

Szerbiában még mindig nem teljes a nyugalom, mintha valami lázas izgalommal volna tele a levegő. A lapok is még egyre visszatérnek a királygyilkosságra és most a Beogradoka Novine közöl érdekes beszélgetést. *Marsicanin*, volt belgrádi rendőrkapitánnyal. Ez elmondja, hogy a gyilkosság előtt négy nappal Natália levelet írt a fiának, a melyben felszólította, hogy üzze el magától Dragát. „Ha ezt — szölt a levél — 15 napon belül nem teszed meg, akkor sem te, sem Draga nem maradtok életben.“ Egyebekben elmondta a kapitány, hogy a királynak tudomása volt az összeesküvés létezéséről.

Azonban a jelenben is van elég izgalom és forrongás. Belgrádban ugyanis — mint onnan jelentik — nagy feltűnést keltett egy tiszt letartóztatása. A tisztet azzal vádolják, hogy egy idegen hatalommal állott összeköttetésben és meg akarta szerezni a szerb mozgósítási tervet, hogy ezt az illető hatalomnak eladja. Állítólag büntársai is vannak, kiket a rendőrség erőlyesen keres.

Sztrájk Odesszában.

Óriási sztrájk tört ki Odesszában. A vasutak személyzete szüntette be a munkát és egy gyűlésen a melyen 51.000 ember vett részt, elhatározták, hogy minden iparnak és kézimunkának szünetelnie kell. Kétezer emberből álló csoportok végigjárták a gyárakat és az ipari műhelyeket és mindenütt kieresztak az üzem megszüntetését. Ezután arra kényszerítették a kereskedőket, hogy segédeknek szabadságot adjanak. Körülbelül ötvenezer ember megszállotta a pályaudvarokat és megakadályozta a vonatok elindítását. A sztrájk oka az, hogy sok a munkaidő és kevés a fizetés.

Alakítsunk minden községben katolikus népkört

Szerkesztői üzenetek.

O. M. Bánhida. Malakiás püspök évszázados jövendőmondásait szokták a pápákra alkalmazni. XIII. Leó pápára találó volt a jövendőlés: *lumen coeli* (égi világosság). Utódjára az *Ignis ardens* (égő tűz) jósige következik. — **L. B. Feketehegy.** A törvény értelmében vasárnap délelőtt 10 óráig nyitva tarthatja üzletét. Jól sejtí, országos vásárok napjain — szabad a vásár egész nap. — **Szűcs F. A.** Pasteur-intézet Budapesten van az üllői uti klinika épületeiben. — **B. I. Nádasd.** Sorainak helyet szorítunk a lapban. — **L. Leona Péteri.** Sohase késő. A Sz. József Könyvtársulatába tagul jelentkezhetik Budapest, VIII. Mária-utca 11. szám alatt. A Magyar Néplap címén is jó helyre kerül a jelentkezés. — **Ftdó Sz. B. Bugyi.** Mai számunkban található. — **Erdekszövetség.** A szombathelyi állattenyésztési felügyelő útján adjanak be egy koronás bélyeggel ellátott érvényt a földmivelségi minisztériumhoz. Avagy a megyebeli gazdasági egyesület közvetítésével és czélt érnek. — **A. A. Koppány.** Arról mit sem tudunk. A kértezett levelezőkönyvet nyolcz koronáért bármely hazai könyvkerekedésből megkaphatja. — **B. I. Pázmánd.** Most már szeretnők látni azt a kilátásba helyezett lapterjesztési buzgalmat.

Csak keresztény intézményeket, katolikus egyesületeket, keresztény szövetkezeteket alakítsatok magatoknak és fiaitoknak! Minden jellegtelen kör, egyetlen, szövetkezet a felekezetenélküliség kárhozatos melegágya a drága hazában!

Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.)

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, sziv. vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegvér és borbajknál. Biztos védelem széihűdés és elmezavar ellen. 15 év óta ki lett próbáltva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. Kovács J. egyetemi orvosnak (Hemopatia) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetben kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Óvja az egészségét!
Ezernél több kiváló orvos ajánlja!

KRISTÁLY
ÁSVANYVIZ

Arjegyzés kíváratra mindenhol díjmentesen küldetik. — Vidékre 25 vagy 50 üveges ládak: a fuvardíjat oda és az üres üvegekért vissza fizeti a

SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KÜTVÁLLALAT
BUDÁN

Az énekesnő.

— Elbeszélés. —

Irta: **Hauff Vilmos.**

I.

— Különös eset, — szólt Bolnau kereskedelmi tanácsos egy ismerőséhez, kivél B. város utcáján találkozott. — Ugyelbár belátta, hogy borzasztó időket élünk.

— Az északi eseményeket gondolod? — felelte a tanácsos ur ismerőse. — Vagy tán kereskedelmi híreket kaptál? Avagy a külföldi ügyminiszterrel vannak bizalmas értesüléseid a régi barátság alapján? — Eredj a politikával és állampapírokkal. Én Bianetti esetére cselezek.

— Hogyan? Az énekesnőre? Talán ismét szerződött? Azt mondották pedig, hogy összeházasított a karmesterrel... kiáltott föl a tanácsos és esodálkozósan szerezte meg! — Az Isten szerelmére! — kiáltott föl a tanácsos és esodálkozósan megállt az utcán, — micsoda dolog az, hogy a városi eseményekről mit se tudsz? Hát csakugyan nem tudod, hogy mi történt Bianettivel?

— Becsületszavamra, semmit sem tudok. Mi van vele?

— Nos, semmi egyéb, minthogy az éjjel agyonszúrták.

A kereskedelmi tanácsost tréfás embernek ismerték mindenfelé, a ki délelőtt tizenegy órától déli harangszóig sétálni szokott az utcán, mialatt barátait örömmel föltartja ujjokban, hogy valami tréfát kövessen el velük.

A hír tehát nem hatott tulságosan és Bolnau ismerőse így felelt:

— Más egyéb mondani való nincs, Bolnau? Ugy látszik, fögyben lehetsz vicceidnek, hogy immár a legerősebbet veszed elő. Különben is ha más alkalommal megint föltartóztat az utcán, okosabb dolgot próbálj kiteselni, mert ellenkező esetben kénytelen volnék kerülni uton hazajutni az irodából.

— Ez már megint nem hiszi! — mordult föl a sétáló ur, — ime, már megint nem hiszi! Ha azt újságoltam volna, hogy a marokkói kóli szultán szúrták le, bizonyosan köszönettel fogadtad volna a hírt és szépen tovább hirdeted, mert Marokkóban már nem egyszer történt ilyesmi. Amde ha itt B.-ben egy énekesnőt ölnek meg, ezt mindaddig el nem hiszik, míg a temetési menetet nem látják. Ked-

szott, mintha egy képet akarna lelki szemei elé erőszakolni, melytől hasztalan igyekszik szabadulni.)

— Nos, mit láttál? — unszoló kísérője, kit türelmetlenül tett ez a félbeszakítás. — Csak nem hagy engem így az ajtó és küszöb között vesztegelni?!

— Sok mindenfélét tapasztaltam már az életben, — folytatta megint a doktor, a ki körülbelül összeszedte gondolatait, — sok borzasztót, sok ijesztőt éltem át, de semmi sem hatott még úgy a szívemre, mint ez a pillanat. A gyengén világitott szobában egy fiatal, sápadt nő feküdt a divánon, előtte egy vén cseléd térdelt, valami ruhadarabot szoritván a beteg szívére. Közelebb léptem; fehéren és szoborszerű merevséggel hanyatlott vissza a haldokló feje s a zilált, fekete hajfűtök, a sötét szemöldök-pár és a lezárt szemeket beárnnyóoló hosszú pillák rémítően elütöttek a homlok, az arcz nyosan bái ruhája lehetett, tele volt vérrrel, de sőt a padlót is vér festette meg, a szép leány szíve vére. Mindez egy szempillantás alatt elem tűnt, — ő volt, Bianetti, az énekesnő.

— Oh Istenem! mily megható, — sóhajtott az érzékeny tanácsos ur és hosszu selyemkendőt húzott ki zsebéből, hogy könnyeit fölszárítsa. — Eppen így feküdt nyolcz nap előtt „Othello” előadásán, midőn Desdemonát jászotta. Már akkor is olyan borzalmasan igaz és oly igazán borzalmas hatást keltett, hogy szinte hinni véltük: a mór valójában legyilkolta. És ime, csakugyan ide jutott. Oh, mily megindító eset!...

— Nem megtiltottam neked minden fölösleges érzékenykedést? — szólt az orvos. — Minden áron bajt akarsz magadnak szerezni?

— Igazad van, — adta meg magát Bolnau és kendőjét gyorsan zsebre tette. — Igazad van, az én szervezetenem gyöngye az ilyen mihez. Csak beszélni tovább, én azalatt leküzdöm fölundulásomat.

— Az öreg szolgálo tehát elvette a seb fölé tartott ruhát és álmélkodva kellett ekkor a sebet látnom, mely késtől származva, egész közel ért a szívhez. Nem volt időm kérdésekkel kísérletetni magamat, pedig sokféle kérdezni való tödült a nyelvem hegyére. Iziben hozzáláttam a vizsgáláshoz, azután kötetest alkalmaztam. A leány az én egész működésem alatt jelét sem adta az életnek, csak akkor rándult meg kimosan, midőn a sebet közelebről megérintettem. Ezek után békén hagytam és megfigyeltem őt szunyvásában.

— Hát a cseléd s az öreg szolgálo? Nem vallattad ki őket a sebre vonatkozólag?

— Megmondom ezt is, Bolnau, mivel régi barátom vagy. Hát igen, midőn a beteggel e pillanatban többé nem kellett foglalkoznom, magyarán kijelentettem előtűk, hogy ha nem vállanak meg mindent, a mit tudnak, többé egy ujjal sem kezelem a hölgyet.

— Nos, mit feleltek? ... Beszélj hát!

meg a z ered-
yógyító
sa után
t hasz-
l:
főrája-
lelésnél,
ájbjok-
zvényél
áa van.

sznél

árában

rével és
an van.
tastás
oz.

etlen
haj-
alatt
deti
yét,
orpa-
szkít,
ona.
főrök

het a mi
Küüntöve
Hamburg
6-8 hét
k. Orvosi
ületes -
kőszönd-
asználati
llér utal-
eszevo (a
)
s Társsa
rasse 78.
rtárában
taza 12.

eszt

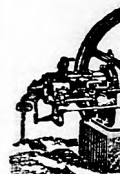
a osuz,
ajjalban;
járó hát-
időgban-
járó ál-
a ren-
jalban a
ajban, s
tó szere
lóre, de
egyfelől
szer az

beteg-
smere-
óli há-
ndenki

ülésem,
n volt,

Képes a

Elismert
Benzin

motorjárá

Budapesti
Árjegyzék

oltárpíté

Temesvár

ves barátom, én oly igazat szóltam, mint a mily becsületes embernek tartom magamat.

— Ember, fontold meg szavaidat! — kiáltott szörnyűködve az ismerős. — Hát leszurták az énekesnőt? Meghalt, mint mondd? Bianettet megölték?

— Meghalva még ugyan nem volt egy órával ezelőtt, de utolsó perceit éli, annyi bizonyos.

Az Istenre kérlek, beszélj! Hogy lehet egy énekesnőt megölni? Hát Olaszországban élünk? Mire való akkor a nagytekintetű rendőrség? Hogyan történt a dolog? ... Leszurták! ...

— Ne kiabálj oly iszonytatóan! — csitította Bolnau. — Megnyitnak az ablakok és kíváncsi fejek keresik, hogy merre van a lánya. Jajgathatsz, a mennyit éppen akarsz, de módjával. Hogy hogyan történt? No lám, ez az, a mit senki sem tud. A szép gyermek még tegnap este is oly szeretőreméltó, oly éragadó volt a vigadóban, mint rendszeren, — és ma éjjel tizenkét órakor Lange orvost azzal kergették ki ágyából, hogy a kisasszony halálán van: szíven érte a szúrás. Im már az egész város arról beszél, de természetesen ... badarságokat. A körülmények mindenesetre elég végzetesek s az ember nem jön tisztába velük. Például senkinek sem szabad a házába belépni az orvoson és ama alkalmazottakon kívül, kik a kisasszony szolgálatában állnak. Az udvar is hirt hallott az esetről és parancs jött, hogy az őrségnek nem szabad a ház előtt elonni. Az egész zászlóalj kegytelen volt a piac téren át vargabetűt csinálni.

— Ugyan, ugyan! De hát egyáltalában nem tudni az eset lefolyását? Nem akadtak semmiféle nyomra?

— Nehéz vállalkozás a különböző hírekből a valót kihámozni. Bianetti, meg kell engedni, nagyon becsületes perszóna, kiróli a legcsekélyebb rossz sem tevélezhető fel. Ámde az emberek már olyanok, különösen az asszonynevelés, hogy a vállukat vonják és ha a szegény leány becsületes életmódjáról esik szó, hát tudni akarvának egyet-mást a muljából. Amuljából! Alig tizenhét esztendő és másfélve, hogy itt van. Van-e akkor egyáltalán mulja?

— Ne nyujtsad annyira a bevezetést, — veté közbe az ismerős, — téj át inkább a tárgyra. Nem tudják még, ki a gyilkos?

— Nos, azt gondolom éppen magam is, hogy más nem lehet, mint egy elutasított vagy féltékeny udvarlója. A körülmények persze különösek. Azt mondják, hogy tegnap a vigadó báján meglehetősen sokáig beszélgetett egy ismeretlen álarccsal. A leány ezután nem sokára távozott és sokan látni vélték, hogy ugyanaz az álarcos alak beszállt kocsiába. Egyéb bizonyosat senki sem tud, de én majd utána járok a dolognak.

Tudom! Neked megvannak a magad utaid és így Bianetti házából is bizonyára lesz valakid a ki szolgálatodra áll. Sokan azt tartják, hogy te vagy a város élő kronikája.

— Ne tisztelj meg annyira, ne tisztelj meg! — mosolygott a tanácsos és meglátszott rajta, hogy a bizelges jól esik neki. — El-

ben az esetben az orvos az egyedüli forrásom. Most is őt várom, minthogy minden délben erre megy a kastély felé. Mihelyt a sarkon feltűnik, azonnal megcsipem és munkába veszem őt.

— Akkor veled tartok, — szól az ismerős, — a Bianetti történetét pontosan tudni akarom. Megengeded, Bolnau, nemde?

— Kérvesen, ne zavartasd magad, — hangzott a válasz, — tudom, hogy tizenkét órakor szoktál étkezni, hát ne hagyd kihúlni a levest. Különbben is könnyen meglehet, hogy Lange nem szívesen fog előtted a dologba belekezdni. Jőj inkább ebéd után a kávéházba, ott mindenről értesülhí fogsz. ... De most gyorsan elfelejme, az orvos már befordult a sarkon.

II.

— Ugy vélem, a seb nem éppen halálos, — hozta föl Lange orvos minijárt a kölesönös üdvözlések után. — Nem biztos kez ütötte a gyilkot. A leány magához tért s a gyöngeségtől eltévelytve, melyet a nagy vérvesztés okozott, e pillanatban nyoma sincs a veszélynek.

— Orvendek, — jegyezte meg a tanácsos és bizalmasan karon fogta az orvost. — A kastélyig elkísérlek, de az Istenre! hadd halljak közelebbi adatokat a történetekről, az ember igazán nem tud tisztába jönni, hogy mint történt mindez.

— Esküszöm neked, az ügyet ijesztő homály fedi. Alig hogy elszenderültem, azzal a hirtel ébredt föl Jánosom, hogy igen veszedlyes beteghez hívatnak. Gyorsan felöltöztem és kislétem az előszobába, hol egy sápadt, reszkető leány alig érthetően susogta, hogy kötszereket is vigyék magammal. Ez tüstént gyanut kellett bennem; kocsiba ültem, a sápadt leányzó János mellé helyeztem a bakra, hogy nekünk az utat mutassa, és haladtunk mindaddig, míg egy kis ház elé értünk, itt aztán leszállva, megkérdeztem a leánytól, hogy voltaképpen ki is a beteg?

— Képzelem, mennyire meglepett a válaszl!

— Bizony meglepett, midőn Bianetti kisasszony nevét hallottam említeni. Igaz, hogy csak a szinpadról ismerem s rajta kívül alig kétszer-háromszor láttam az életben, ámde az a titokzatosság, melylyel betegágyához hívatlak s a kötszerek, melyeket magamhoz kellett vennem, bevallom, nagyon kíváncsivá tettek az énekesnő iránt. Alacsony lépcső és rövid folyosó vezetett a lakáshoz. A leány előre ment és miután néhány pillanatra a sötétben varakoztatott, zokogva és sokkal sápadtabb színben tért vissza.

— Lépjén be, doktor ur! Oh, talán már késő, tán nem éli túl a napot.

Béleptem. E pillanatban rettenetes látvány tárult szemem elé. (... A doktor most elhallgatott és komor nézéséből úgy lát-

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden, Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műkés. főtáblája
a reménytelen ingáknak.
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Krajnai sertés-liszt.
Trnkóczy dr. tápláló-, hizlaló- és övszere.
Gyarapítja és javítja a húst, a zsírt, a tenyészképességet, az egészséget. Egészséges sertésnek elég hetenkint egy kanálnyi az eledelében.
50 filléres csomagokban kapható mindenütt, 5 csomagot 3 koronáért bérmentve postán küld a gyári főraktár:
TRNKOCZY gyógyszer-tára Laibach, (Krajna, Ausztria).
Hatóságilag hitelesített elismerőlevelek naponta érkeznek.

**Elismert legjobb és legolcsóbb
Benzin - Petrolin GAZMOTOROK
és lokomobilok**

villanyos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malom-üzemekre különös előnnyel használhatók. Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER
motorgyára magyarországi vezérképviselő és raktár
DÉNES B.
Budapest, VI. Váci-körút 61. szám alatt
Árjegyzék ingyen. Tiszteletes ügyönkök kerestetnek.

Első országos műfestészeti és iparművészeti intézet.

Blaskovics BÁTORY MIHÁLY műfestész
Szabadka VII. ker., Erdő-utca 66.

A főtiszt. papságnak bíboros hercegprimás ő Eminentiaja 67698. szám alatt és Tolnai Festetich Tasziló gróf úr ő nagyméltósága által ajánlva. Az oktatást ő nagyméltósága Császka Gy. kalocsai érsek úr nagylelkű áldozatkészsége folytán olaszországi műfestők s mómárványozóktól nyertem.

Templomfestés stíl szerint. Gips-, márvány (stucco). — Oltárképek, oltárépítés és márványozások. — Tervek, rajzok készítése, nagyítása.

Oltárképeket
megrendelésre elvállalok művészi kivitelben, bármennyi alakkal
2-40 m. magasság és 1-40 m. szélességben 70 ft.
1-30 m. magasság és 1-20 m. szélességben 40 ft.
0-83 m. magasság és 0-55 m. szélességben 20 ft.
Kivánatra bármilyen nagyságban, jutányos áron.
Szegényebb egyházaknak 25% engedmény!
Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre bocsájtatnak

Első délmagyarországi
oltárépítészeti, szobrászati és aranyozó műintézet.
Alapított 1890-ben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy műtermemet kibővíttem, melyben készítek új oltárokat, szöszékeket, stációképeket vászonra és pléhre festve és fából faragva dombor műben polichromirozva művésziesen kidolgozva, valamint régi oltárokat újból festek, márványozok és aranyozok. Régi oltárképeket kijavítok és megújítom. Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködésével helyreállítom. Jézus, Mária szive szobrai, Pádai Szent Antal szobrai fából faragva és polichromirozva.

Cm.	100	110	120	130	140	150
Kor.	100	120	140	160	174	194

Tarracotta kőmasszából polichromirozva,

Cm.	100	120	140	150
Kor.	72	100	120	140

Olcsó árak és pontos kiszolgálásról gondoskodik az intézet jó hírneve.

Nagy Nep. János,
Temesvár Józsefváros, Bonáz-utca 6. sz. (saját házában.)

A főtisztelendő Papság
részére állandóan nagy raktárt tart papikabátokban, Ferencz József öltönyök és mindennemű kész ruhákban a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett

az „ANGOL KIRÁLY“
Budapesten, IV., Károly-körút 16.
Külön mértékosztály!

Nyilatkozat!

A Szt-Lukácsfürdői Kristály-forrás, nagy mélységből fakadó, állandó összetételű ásványvíz és a chemiai analysis alapján igen tiszta, calcium- és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítendő.

Budapest, 1900. április 12-én.

A magy. kir. tudományos egyetem I. chemiai intézete.

A vizsgált Szt-Lukácsfürdői Kristály-forrás ásványvizét bacteriologiai szempontból kitűnőnek kell minősítenünk.

Budapest, 1899. április 5-én.

Budapest székesfőváros bacteriologiai intézete.

Budapest székesfőváros vegyészeti és tápszervizsgáló intézete a Kristály-ásványvizet tiszta, bomlási anyagoktól egészen mentes és chemiai szempontból egészségesnek minősítette. Az Országos Közegészségügyi Tanács a Kristály-forrást, oly ásványvíznek minősítette, mely helyes és tisztán való kezelése folytán a külföldön való versenyzésre más ásványvizekkel hivatott.

Ő cs. és Apost. kir. Felsége foudvarmesteri hivatalától. Az alulírott cs. és kir. Udvari gazdasági hivatal ezennel igazolja, hogy a „Kristály“ Szt-Lukácsfürdői hegyiforrás igen kellemes ízű és üdítő itálnak találtatott. Bécs, 1901. augusztos 23-án.

A cs. és kir. udvari gazdasági hivatal:
Franz von Worlitzky
cs. és kir. udvari gazdasági igazgató.

A magy. kir. belügyminiszter 68327 IV. sz. a. engedélyezte, hogy a Kristály-forrás „szén-savval telített forrás ásványvíz“ elnevezés alatt forgalomba hozassék.

A németországi képviselőségnek engedélyezett, Ő kir. Fensége György Poroszországi hercegi udvari szállítói czimer.

A magy. kir. miniszterelnök 1903. május 14-iki 2031. sz. határozata folytán viselésre engedélyezett magyar állami czimer.

A délamerikai képviselőségnek engedélyezett Argentiniái állami czimer.

Minden egyes üveg, a külföldön is a magyar czimmerrel van ellátva.

Ajánlják: Prof. Dr. Korányi Frigyes, főrendiházi tag, az Országos közegészségügyi tanács elnöke; Prof. Dr. Kétly Károly, a Magyar Orvosszövetség elnöke; Prof. Dr. C. Malbrán, a Közegészségügyi tanács elnöke Buenos-Airesben; Comm. Prof. Dr. Giuseppe Laponi, XIII. Leo Pápa ő Szentségének orvosa Rómában és ezernél több belföldi és külföldi kiváló gyakorló orvos, tanár és vegyész.

Dr. Rigler Gusztáv a kolozsvári egyetem egészségtan tanára, az 1902. XII. magyar balneologiai kongresszuson, a forgalomban lévő különféle ásványvizeknek bacteriologiai szempontból történt vizsgálatáról tartott előadásában, a legtisztábbnak a Szt-Lukácsfürdői Kristály-forrás ásványvizét jelentette ki.

Szent = Lukácsfürdő Kutvállalat Budán.